

Ryc. 155 Znamię białe gąbczaste. Błona śluzowa policzka ma wygląd gąbczasty i pofałdowany.

Język geograficzny

Język geograficzny znany jest także jako rumień wędrujący. Jest to częste, łagodne zaburzenie o nieznannej etiologii, czasem skojarzone z bólem i dyskomfortem ze strony języka. Na powierzchni grzbietowej języka występują nieregularne gładkie, czerwone obszary o wyraźnie zaznaczonych brzegach. Rozprzestrzeniają się, ulegają gojeniu i są zastępowane nowymi zmianami w innych miejscach. Czasami widoczny jest błądy lub żółty uniesiony brzeg zmian. Rzadko zajęte są inne obszary błony śluzowej jamy ustnej.

Rozpoznanie

Rozpoznanie zazwyczaj opiera się jedynie na obrazie klinicznym: biopsję wykonuje się tylko w przypadkach wątpliwości. Obraz histopatologiczny przedstawia ścienienie nabłonka oraz aktywne zapalenie przewlekłe z neutrofilami obecnymi w nabłonku.

Postępowanie

Kontrolę objawów można uzyskać za pomocą płukanek przeciwbólowych, np. z chlorowodorku benzydaminu.

Nadziąślaki

Nadziąślak jest definiowany jako umiejscowiony obrzęk dziąsła. Ze względu na to, że wiele chorób może przedstawiać się jako umiejscowiony obrzęk dziąsła, łącznie z pierwotnym i przerzutowym rakiem oraz obwodowymi ekstensjami zmian kostnych, obowiązkowym elementem diagnostyki nadziąsłaków powinno być zdjęcie RTG, a wycięte nadziąślaki muszą być badane histopatologicznie. Zasadniczo termin nadziąsłak jest zarezerwowany dla trzech częstych zmian reaktywnych, które zwykle występują w przednim odcinku jamy ustnej.

Nadziąślak włóknisty. Jest to ekwiwalent polipu włókniisto-nabłonkowego wzrastający na dziąśle. Często przyczyną jest przewlekłe drażnienie kamieniem nazębnym lub wadliwym uzupełnieniem. Nadziąślak włóknisty ma rdzeń zbudowany z gęstej tkanki zawierającej kolagen. Może występować wapnienie, a nawet kostnienie i te cechy wiąże się z nawrotnością. Rdzeń pokryty jest nabłonkiem, który może być owrzodziały lub zrogowaciały.

Nadziąślak naczyńiowy. Przedstawia się jako czerwony, lśniący obrzęk na dziąśle, który czasem ma powierzchnię pokrytą grubym strupem fibrynowym oraz obwódkę regenerującego się nabłonka u podstawy (ryc. 156). Jest związany ze zmianami hormonalnymi w okresie pokwitania oraz w czasie ciąży, ale może pojawić się również w następstwie miejscowego drażnienia. Wzrost jest zazwyczaj szybki i możliwe są nawroty, zwłaszcza podczas ciąży. Jest to histopatologiczny ekwiwalent ziarniniaka ropotwórczego. Zbudowany jest z rdzenia, z unaczynionej tkanki ziarninowej oraz zmiennego, przewlekłego nacieku zapalnego i fibrynowego strupa.

Nadziąślak olbrzymiokomórkowy (nadziąślak olbrzymiokomórkowy obwodowy) wzrasta jako czerwony lub brązowo-fioletowy kruchy obrzęk. Histopatologicznie występują ogniska wielojądrzastych komórek olbrzymich podobnych do osteoklastów, umiejscowione na tle fibroblastów i jednojądrzastych komórek prekursorowych. Charakterystyczny jest bogaty splot naczyńiowy zbudowany z cienkościennych naczyń. Zmiana jest pokryta błoną śluzową. Wymaga zróżnicowania z ziarniniakiem olbrzymiokomórkowym centralnym oraz zmianami występującymi w przebiegu nadczynności tarczycy. Podstawą diagnostyki różnicowej są: badanie radiologiczne oraz, przy stwierdzeniu zmiany centralnej, badania biochemiczne.

Ryc. 156 Nadziąślak naczyńiowy. Zwraca uwagę obwódka nabłonkowa u podstawy oraz owrzodziała powierzchnia.